

Burgemeester en wethouders

Datum 19 juni 2023

Onderwerp

Deelname aan het energie inkoopcollectief Drenthe met een volmacht voor het uitvoeren van een Europese aanbesteding.

Wij willen

Doelmatige, rechtmatige en maatschappelijk verantwoorde inkoop van elektriciteit en gas

Wij besluiten

1. De inkoop van elektriciteit en gas aan te besteden via het inkoopcollectief Drenthe, bestaande uit Provincie Drenthe, gemeenten Aa en Hunze, Assen, De Wolden, Emmen, Hoogeveen, Midden-Drenthe, Noordenveld en de Veiligheidsregio Drenthe
2. Akkoord te gaan met de inkoop van groene elektriciteit in de vorm van Europese Zon en Wind.
3. Akkoord te gaan met de inkoop van CO₂-gecompenseerd gas.
4. De financiële consequenties van de begeleiding van de aanbesteding te verwerken bij de BERAP 2023.
5. Een mandaat, dan wel volmacht te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen zoals beschreven in het mandaatbesluit en de machtiging. Zie bijlagen.

Want

1.1 *Samen met de andere partijen binnen dit inkoopcollectief zijn de inkoop van gas en de inkoop van elektriciteit al eerder aanbesteed, naar tevredenheid van alle partijen.*

1.2 *Het clusteren van opdrachtgevers en aansluitingen in één aanbesteding biedt verschillende voordelen:*

- Lagere transactiekosten per individuele opdrachtgever;
- Lagere aanbestedingskosten bij voorbereiding/aanbesteding/realisatie;
- Minder inspanning en lagere kosten wat betreft organisatie;
- Lagere leveranciersopslagen;
- Reduceren van risico's door collectieve afspraken (bandbreedtes);
- Een bundeling van de inkoopkracht geeft meer tegenwicht tegen grote aanbieders op de energiemarkt en daarmee een grotere kans op het verwezenlijken van eisen en wensen.

1.3 *Het is noodzakelijk om op korte termijn een leveringsovereenkomst te organiseren omdat er anders geen leverancier gecontracteerd is per 1 januari 2024.*

De korte termijn dwingt ons om snel te handelen. De huidige overeenkomst stamt uit 2020. De inkoop van energie is toen via een Europees aanbestedingstraject vergund aan "De Vrije Energie Producent" DVEP. DVEP is echter in grote financiële problemen gekomen en kan niet zelfstandig blijven voortbestaan. Het bedrijf heeft in een brief aan honderd gemeenten, overheidsbedrijven, scholen en MKB-bedrijven laten weten dat het de Nederlandse markt gaat verlaten. DVEP heeft de afnemers daarom verzocht om per 1 januari 2024 over te stappen naar een andere energieleverancier. De financiële situatie is slecht na

automatiseringsproblemen in combinatie met de onstuimige energiemarkt. DVEP wordt momenteel gefinancierd door het internationale moederbedrijf UGI. De levering van gas en elektriciteit gaan door tot het eind van dit jaar 2023. Het aanbesteden van energie vereist een langdurig traject. Emmen heeft hierop geanticipeerd en is met Hellemans in gesprek om deze aanbesteding tijdig in goede banen te leiden. Hierbij is er voor de deelnemende partners ruimte om eigen specifieke eisen in te brengen.

- 1.4 *De beoogde contracttermijn wordt 12 maanden+ 3 verlengingsopties van 12 maanden.*
Dat de marktomstandigheden kunnen veranderen blijkt uit het beëindigen van de dienstverlening door DVEP. De energiemarkt is volop in beweging en het is voor inkopers lastig om een contract af te sluiten met goede voorwaarden. Al helemaal voor de lange termijn.
- 1.5 *De inkoop van elektriciteit en gas kan het beste worden gecombineerd om te voorkomen dat later dit jaar of volgend jaar de aanbesteding van "gas-only" mislukt.*
De reden is dat er eigenlijk geen leveranciers meer zijn die nog inschrijven op "gas-only" contracten.
- 1.6 *Het verlenen van een mandaat aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen is het meest efficiënt en logisch.*
Het aanbestedingstraject kent een strakke planning. Om het proces van aanbesteding adequaat te laten verlopen is het gewenst dat er snel gehandeld kan worden vanaf de voorbereiding van de inkoop tot en met het aangaan van de overeenkomst. Een mandaat zorgt hiervoor. De gemeente Emmen had tijdens het aanbestedingstraject voor de inkoop van gas ook het mandaat.
- 1.7 *De inkoop van elektriciteit uit Europese zon en wind is een duurzame en betaalbare optie.*
Deze optie is in lijn met het Actieplan Klimaat en Energie 2021-2024, omdat de gemeente met de inkoop van een duurzame optie het goede voorbeeld geeft. Dit was in 2020 één van de kernpunten die uit de dialoog met stakeholders naar voren zijn gekomen.
- 1.8 *De inkoop van duurzame elektriciteit uit Europese zonne- of windenergie is maatschappelijk gezien een verantwoorde optie.*
Het kiezen van een duurzame optie is ook in lijn met het Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI), waarmee de gemeente zich bij de inkoop richt op de 3 P's: People, Planet en Profit.
- 1.9 *De inkoop van CO2-gecompenseerd gas is een redelijk alternatief voor groen gas.*
Groen gas is momenteel tweemaal zo duur als CO2-gecompenseerd gas. De gemeente zal zich blijven inzetten voor het verduurzamen van de gebouwen. De bespaarde gelden kunnen hiervoor worden ingezet.

Maar

- 2.1 *De voorgestelde optie is niet in lijn met de ambitie om elektriciteit in te kopen vanuit regionale duurzame opwek*
Er is op dit moment onvoldoende aanbod van regionale duurzame opwek. Ook is er geen netcapaciteit om extra aanbod te bewerkstelligen. Het is voor de looptijd van het komende contract nog te vroeg om regionale opwek op te nemen in de aanbesteding. De optie om het contract jaarlijks te verlengen biedt de mogelijkheid om regionaal opgewekte energie in te kopen als dat beschikbaar is. Door de keuze voor Europese zon en wind stimuleert de gemeente Nederlandse zon en wind eigenlijk niet.

Achtergrond

De huidige overeenkomst met DVEP Energie (De Vrije Energie Producent) voor het leveren van elektriciteit loopt per 31 december 2023 af, waardoor het collectief genoodzaakt is een Europese aanbestedingsprocedure te starten. De deelnemende partijen hebben de wens uitgesproken ook voor de komende periode gezamenlijk energie te willen inkopen.

Ter voorbereiding op de aanbesteding heeft een aantal overleggen plaatsgevonden tussen de deelnemende partijen, onder begeleiding van Hellemans Consultancy. Hellemans Consultancy zal de aanbesteding dan ook begeleiden, net als bij eerdere aanbestedingen van het collectief. Ook tijdens het aanbestedingstraject zal er regelmatig overleg plaatsvinden tussen de partijen en Hellemans Consultancy.

De financiële gevolgen zijn

De kosten van de begeleiding van de Europese aanbesteding door Hellemans Consultancy bedragen €12.500. De kosten van het fixatiemanagement voor de jaren 2025/2026 bedragen €8.500,- per jaar. Bovendien zijn er aanvullend advieskosten mogelijk. De kosten voor inkoop door Emmen worden nog nader gespecificeerd. Alle gemaakte kosten worden gelijk verdeeld over de ca. 10 deelnemers binnen het collectief.

De energietarieven zijn aan veranderingen onderhevig en daarom ook voor een toekomstig contract moeilijk in te schatten. Het huidige energiebudget is ruim geraamd maar er is nog steeds het risico op overschrijding. De kans is echter reëler dat er budget overblijft.

De exacte kosten voor energie worden pas bekend na de aanbesteding.

Alternatieven

Zelf aanbesteden

Zelf aanbesteden is in de huidige situatie geen alternatief. Er moet dan los van het collectief een Europese aanbesteding worden opgetuigd. De mensen en middelen zijn hiervoor niet aanwezig en bovendien is de termijn (7 maanden) te kort.

Nederlandse zon en wind

In 2020 is er een keuze gemaakt voor Nederlands zon en wind. In plaats van Nederlandse zon en wind wordt nu gekozen voor Europese zon en wind, omdat deze optie volgens het Kennisdocument Inkoop duurzame energie Collectief Drenthe de helft kost van Nederlandse zon en wind.

Verklaring: De elektriciteitskosten zijn voor ca. 60% bepaald door tarieven waar het inkoopcollectief Drenthe geen invloed op heeft. Van de kosten die wél via de aanbesteding kunnen worden beïnvloed heeft naast de keuze van de leverancier alleen de duurzaamheid van de elektriciteit significante invloed. In dit geval ca. 7%.

Bijlagen

Mandaatbesluit.

Machtiging.

Kennisdocument Inkoop duurzame energie Collectief Drenthe.

Presentatie Strategiesessie Drenthe 31 januari 2020.